

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС

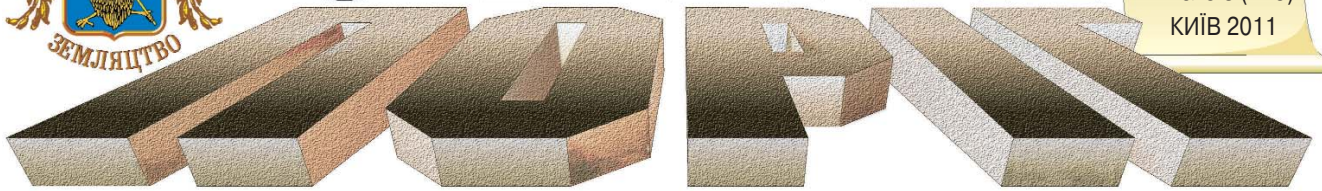
РІК ЗАСНУВАННЯ

2002

ЛИПЕНЬ

Число 8 (116)

КИЇВ 2011

Видання товариства "Чернігівське земляцтво"

Хоч промайнуло вже два десятиліття від пам'ятного серпня 1991 року, але в людській пам'яті все одно грозово-переможно звучать ті історичні події, які потрясли світ, – Україна разом із іншими прикутими до невиліничої галери республіками вирвалася на свободу. Було романтичне піднесення, звучали високі слова, мрійники не переставали складати прогнози, державні лідери мінялися один за одним, побоюючи одне одного та все гадаючи, яку ж державну модель обрати. А Україна тим часом скочувалася все глибше в прірву економічного хаосу, і в каламутній воді все вільніше почувалися ті, для кого її свята земля була і є лише територією сколочування приватного капіталу. Цей процес на 20-му році незалежності України набрав патологічного характеру і призвів практично до знищення національного духу.

Свого часу, коли деякі патріоти-романтики почали хвалитися перед славним американським підприємцем українського походження, творцем конкурсу знавців української мови Петром Яцеком, що нарешті піднято переможний жовто-блакитний прапор, який підтверджує державний статус незалежної України, він зауважив:

– Не з того, хлопці, почали. Спочатку треба було зробити українськими заводи й фабрики, транспорт і зв'язок, банки й освіту, а тоді вже піднімати національні прапори...

Що ж, минуло небагато часу, і слова "людини, яка зробила сама себе", знайшли гірке підтвердження в державній практиці. Ми досі не знаємо, яку країну будемо, де знайти керівників, які б думали не про себе в державі, а про державу в собі. Тоталітарне

Незалежність духу

Картина Г. Шкребеля

нищення всього господарського комплексу, на працьованого століттями й перетвореного в народну традицію, призвело до неперворотних процесів деградації Духа, міна сповільненої дії, поставлена в Україні ще "реформаторами" Петра I й Катерини II, які знищили монолітність козацького народу, почавши розселяти на наших землях спритників із різних позамежних країв, спрацьовує в царині міжнародних стосунків, а корінний народ тільки змороно мовчить та чухає вихудлі потилиці. Маємо те, що маємо – так вирік ще на початку нашої незалежності перший офіційний президент. Так, прапори держави майорять гордо лише тоді, коли під ними

щаслива і впевнена в собі земля мільйонів людей, а не руїни недавніх Будинків культури й тваринницьких ферм, порослі підліском чорноземні поля й розбиті дороги між містами й селами.

Коли в людських очах вирає радість життя, а не волячий сум зневіри...

Та як би там не було, українці переживали й не такі історичні випробування. Україну ділили вздовж і впоперек, відмовляли в самотності, а вона знову оживала й повертала могутню силу без варягів. Двадцять останніх років хай будуть часом здобування уроків накопичення державної енергетики, боротьби за єдність усіх куточків землі, що на мапах нагадує людське серце. Двадцять років – мікроскопічний відрізок історії, але водночас це народження цілого покоління. Будемо сподіватися, що воно візьме на свої молоді плечі тягар будівництва України як сильної держави. Формальна незалежність у неї є, залишилося її обстоювати єдністю почуттів і практичних справ.

ВІЛЬНА УКРАЇНА

Встала, горда і красива, вмилася росою і замилувалась вранці даллю голубою.
Ця красуня – Україна, козацького роду,
Що здобула незалежність для свого народу.
Наш народ талановитий – ти його зростила.
Наші гори, доли й ріки – у них твоя сила.
Бо ти мудра, бо ти щедра, на любов багата.
Ми твою красу й величність зберігаєм свято.
Мчить Славутич бистрі води гордо і нестримно,
Красень-Київ поглядає на Вкраїну вільну.
З Богом в серці ми здолаєм різні перепони
І незмінними залишим всі наші кордони.
Знаємо, що наше щастя – це праця невтомна.
Наша жінка, щира мова – скарбниця бездонна.
Слався вічно, рідна ньєчко! Наша Україна –
Гарна пісня, щедра доля і воля орлина!

Надія КОЛЬЦОВА

Леонід ГОРЛАЧ

Нема на світі надлишку прекраснішого, ніж надлишок вдячності.

ЛАБРЮЙЄР

У СЕРПНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ:

ЛИСЕНКО В'ячеслав Григорович – 80-ліття. Народився 17 серпня 1931 року в селі Олександрівка Корюківського району. Обирався секретарем Кримського обкому партії. Працював начальником Головного управління Ради Міністрів УРСР з садівництва, виноградарства і виноробної промисловості. Був заступником голови Держагропрому УРСР, заступником міністра сільського господарства України. З 1996 р. продовжував працювати на посаді заступника генерального директора об'єднання "Укрсільгоспосвіта". Нині – на пенсії.

Обирався депутатом Верховної Ради УРСР 10 та 11 скликань. Має багато державних нагород, серед яких ордени Леніна, Жовтневої революції, "Знак Пошани" та інші. Має Почесну Грамоту Президії ВР УРСР. Заслужений працівник сільського господарства України.

Бере активну участь у громадській діяльності Корюківського відділення товариства "Чернігівське земляцтво".

СІРЕНКО Анатолій Миколайович – 75-річчя. Народився 24 серпня 1936 року в місті Борзна. Протягом довгого часу працював директором заводу НДІ склопластики і скловолокна. Потім обіймав посаду заступника директора з кадрових і спеціальних питань Ірпінського комбінату "Прогрес". Нині – на пенсії.

ПШЕНИЧНИЙ Григорій Семенович – 75-річчя. Народився 25 серпня 1936 року в селі Лукашівка Бобровицького району. Працював заступником декана з наукової роботи санітарно-гігієнічного факультету, деканом по роботі з іноземними студентами Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця. Нині – на пенсії.

Кандидат медичних наук, доцент. Відмінник охорони здоров'я. Відмінник вищої школи.

НУЖНИЙ Григорій Петрович – 70-річчя.

Народився 7 серпня 1941 року в селі Юхнове Новгород-Сіверського району. Обіймав посаду начальника штабу тилу військ ППО України. З 1992 р. працював у експертно-технічному комітеті при Кабінеті Міністрів України та на ряді підприємств. Нині – заступник директора навчально-консультативного центру при АСМАП України.

Генерал-майор. Має три ордени, 18 медалей.

КАРАЦЮБА Анатолій Миколайович – 65-річчя. Народився 1 серпня 1946 року в селі Атюша Коропського району. Був начальником штабу УМВС України в Київській області, заступником начальника штабу Міністерства, першим заступником керівника апарату міністра внутрішніх справ МВС України, начальником Управління справами. Працював заступником керівника Головного управління по контролю за діяльністю правоохоронних органів та військових формувань Адміністрації Президента України, заступником директора центру ендоскопічної нейроентенохірургії.

Генерал-майор міліції. Учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Учасник бойових дій. Заслужений юрист України. Має державні та відомчі нагороди, серед них – срібна Георгіївська медаль, "За сумлінну службу" II ступеня, "За працю і звитягу" та інші. Нагороджений Почесними грамотами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Київського міського голови та інш.

Керівник Коропського регіонального відділення товариства "Чернігівське земляцтво".

СВІТАЙЛО Микола Васильович – 65-річчя. Народився 8 серпня 1946 року в селі Макіївка Носівського району. Заступник головного зварювальника ВАТ "Завод Ленінська кузня".

ПЕТРУНЯ Микола Філімонович – 65-річчя. Народився 13 серпня 1946 року в селі Рудня Корюківського району. Вчитель української мови та літератури СЗШ № 152 м. Києва.

ТАРАСЕНКО Анатолій Харитонович – 65-річчя. Народився 13 серпня 1946 року в селі Волинка Сосницького району. Працював заступником головного редактору журналу "Doktor" та директором ТОВ "Елар". Нині – на пенсії.

РЯБУХА Ольга Михайлівна – 65-річчя. Народилася 16 серпня 1946 року в Бобровиці. Працює вчителем біології у середній школі №242.

ШКРЕБЕЛЬ Григорій Павлович – 65-річчя. Народився 20 серпня 1946 року в селі Червоні Партизани Носівського району. Заступник директора творчого об'єднання "Золота палітра України". Академік мистецтв і культури України, полковник запасу. Член Київської спілки художників книги.

РОЖОК Володимир Іванович – 65-річчя. Народився 25 серпня 1946 року в селі Хороше Озеро Борзнянського району. Працював на посаді професора Національної музичної академії ім. П. І. Чайковського. Автор монографій "Стефан Турчак", "Музика і сьогодення". Обіймав посаду заступника міністра культури і мистецтв України, начальника управління внутрішньої політики Адміністрації Президента України. Був радником з питань культури і освіти Посольства України в Російській Федерації. Нині – ректор Національної музичної академії. Доктор мистецтвознавства. Професор. Заслужений діяч України. Член Спілки театральних діячів.

ГОРБАЧ Анатолій Антонович – 60-річчя. Народився 2 серпня 1951 року в селі Бурківка Ніжинського району. Головний лікар поліклініки №2. Заслужений лікар України. Депутат Дарницької районної ради 1–4 скликань.

ГАЙОВА Олександра Петрівна – 60-річчя. Народилася 8 серпня 1951 року в селі Бригинці Бобровицького району. Старший диспетчер заводу "Генератор".

ТАРАСЕНКО Валерій Михайлович – 60-річчя. Народився 12 серпня 1951 року в селі Русько-Башмаковка Астраханської області (з 1955 року проживав у місті Прилуки). Заступник начальника управління Державного комітету України з водного господарства, начальник відділу річок і протиповіневого захисту.

БУТКО Володимир Михайлович – 60-річчя. Народився 13 серпня 1951 року в місті Золочів Львівської області (проживав у Чернівці). Лікар невропатолог-рефлексотерапевт комунального підприємства "Оберіг".

ОМЕЛЯНЧУК Валентина Львівна – 60-річчя. Народилася 14 серпня 1951 року в селі Южне Ічнянського району. Виконавчий директор корпорації підприємств "Інтернаука".

ГРЕК Василь Петрович – 60-річчя. Народився 15 серпня 1951 року в селі Карпилівка Козелецького району. Асистент кафедри травматології та ортопедії Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця. Лікар вищої категорії.

ЗАЙЦЕВА Юлія Георгіївна – 60-річчя. Народилася 23 серпня 1951 року в селі Лісозаводськ Сахалінської області (проживала у Бобровицькому районі). Працювала товарознавцем "Укрторбудматеріали".

ПАШИНА Наталія Прокопівна – 60-річчя. Народилася 27 серпня 1951 року в селі Вересоч Куликівського району. Обіймала посаду начальника управління Головодержказначейства, першого заступника голови Державного казначейства України. Нині – на пенсії.

Нагороджена Почесними грамотами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, медаллю Верховної Ради України "За особливі заслуги перед Україною", орденами Української православної церкви "Святої великомучениці Варвари" та "Святої великомучениці Катерини".

ЛИТВИНЕНКО Наталія Григорівна – 55-річчя. Народилася 5 серпня 1956 року в Новгород-Сіверську. Працює доцентом кафедри дитячих інфекційних хвороб Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця. Кандидат медичних наук.

КАРПУНЦОВА Людмила Пантелеймонівна – 55-річчя. Народилася 16 серпня 1956 року в селі Крути Ніжинського району. Працює начальником першого регіонального управління Української пожежно-страхової компанії.

Дорогі земляки!

Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім нев'янучого здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

50 років свого життя вона присвятила лікувальній, науковій, педагогічній і громадській діяльності. Євгенію Білецьку пам'ятають як виключно яскраву і різнобічну особистість. У ній поєднувалися лікар і дослідник, талановитий організатор і турботлива матір.

На варті материнства

Народилася вона в селі Мала Дівця Прилуцького району. Другою малою батьківщиною вважала містечко Звенигородку, де минула її юність, де закінчила середню школу, почала самостійно працювати медичною сестрою.

У 1923–29 роках навчалася в Київському медичному інституті. Пізніше завідувала дитячими консультаціями в Смілі, Фастові. Від січня 1931 року наша землячка протягом восьми років обіймала посаду асистентки кафедри гігієни столичного медінституту і одночасно вела науково-дослідну роботу в інституті охорони материнства та дитинства, завідуючи відділом соціальної гігієни. 1936 року захистила дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата медичних наук. Через два роки її запросили до Донецького медінституту і через деякий час обрали завідуючою кафедри соціальної гігієни. Напередодні війни побачила світ монографія Є.Я.Білецької "15 років охорони материнства і дитинства в Україні". Вийшов також друком один з перших посібників з організації охорони здоров'я – курс лекцій, які читала вона в Донецьку, Львові, Ставрополі.

На початку 1942 року Євгенія Яківна добровільно пішла на фронт і невдовзі дістала призначення на посаду начальника армійського шпиталю, згодом служила лікарем-статистом фронтового евакопункту. Від квітня 1943 року вона у Військово-медичній академії – старший викладач кафедри. Там захистила докторську дисертацію і займалася активно науковою діяльністю. Після виходу у відставку полковник медичної служби Є.Білецька деякий час співробітничала у Всесоюзному санітарно-дослідному інституті ім. М.Семашка. Пізніше завідувала кафедрою соціальної гігієни і охорони здоров'я Ленінградського державного медичного інституту. За роки роботи підготувала 1 доктора і 15 кандидатів медичних наук. У системі місцевого обласного відділу охорони здоров'я наша землячка працювала майже до 75 років. Вона багато разів виступала з доповідями на Всесоюзних з'їздах і конференціях, представляла свою країну на міжнародних конгресах і симпозиумах з питань історії соціальної гігієни і медицини у Польщі, Румунії, Швейцарії, Німеччині тощо. В її доробку понад 200 наукових праць, які складають неповторні сторінки вітчизняної науки.

Померла доктор медичних наук, професор Є.Я.Білецька 23 серпня 1983 року, щиро шкодуючи, що бодай на старості не спромоглася об'їхати рідні місця дитинства та молодості в Україні. Похована у Санкт-Петербурзі.

Валентин САНДУЛ,
член Чернігівського земляцтва

ПЛЕНЕР

У відповідності до плану Коропського відділення Чернігівського земляцтва в період з 30 червня по 9 липня 2011 року відбувся черговий, уже шостий пленер в смт. Короп.

у Коропі

У ньому взяли участь заслужені художники України Олексій Кулаков і Наталя Кулакова-Папірна та художники Сергій Коморний і В'ячеслав Перета. Краєвиди коропської землі та її історичні місця є чудовим джерелом натхнення для творчої праці митців України.

Під час пленеру відбулася творча зустріч художників з інтелігенцією міста та району, на якій художники розповідали про свої творчі напрацювання та плани на майбутнє. О. Кулаков та Н. Кулакова-Папірна (автори картини "Державотворення") розповіли про цікаву і напружену працю над створенням цього полотна, а також інших картин. На закритті пленеру були присутні Надзвичайний і Повноважний посол України Петро Шаповал, народний художник, лауреат Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка Віктор Ковтун, один з

організаторів пленеру Сергій Ковтун, голова Коропського відділення столичного Чернігівського земляцтва генерал-майор Анатолій Карацуба, голова Коропської районної державної адміністрації Володимир Бригинець, голова Коропської районної Ради Петро Демиденко, заступник голови Коропської районної державної адміністрації Світлана Карацуба, колишній народний депутат СРСР Іван Пилипець, экс-голова районної Ради депутатів Володимир Куніцин та інші. Слід зазначити, що на підведенні підсумків пленеру були присутні і люди похилого віку, і молодь і, що найголовніше, багато дітей з Коропа та району.

Наш кор.

Пароплав "Ельбрус" вранці 26 червня повільно відшвартувався від Гідропарку, вирушивши в чергову подорож Дніпром до рідної Десни з майже сотнею членів Чернігівського земляцтва на борту.

Вже 12 років поспіль земляки з ініціативи керівника земляцтва Віктора Ткаченка, залишаючи вдома буденні справи, збираються до гурту, аби цікаво, змістовно, весело провести вільний час.

Слово звучало, Пісня лунала...

димир Коваленко, Іван Майдан, Петро Назимко, Анатолій Ткаченко, Василь Тройна та Віктор Черненко.

Окрім них, а к т и в н и м и учасниками заходу були керівники регіональних відділень та активісти земляцтва Анатолій Собора, Галина Орехович, Марія Царук, Тетяна Череп, Олена Непопенко, Раїса Пальчикова, Валентина Пархоменко, Сергій Ковтун з дружиною Світланою, Микола Белан, Сергій Кудін, Петро Катіман, Олексій Єршов, Анатолій Коваль, Володимир Холодний, Любов Брикова, Тетяна Сня-

кова, Григорій Шкрібель і багато інших земляків.

Ось зустрілися вони як завжди, раді черговій нагоді поговорити, адже за щоденними клопотами зробити це самотійно не вдається. Інші земляки не бачилися хтозна відколи. Нагода вкотре звела їх на теплоході. Обнялися, зраділи. Туга за рідним краєм, спогади про роки минулі ріднять, як ніщо інше. У той же час на верхній палубі між двома молодими учасниками зароджувалися ніжні почуття, про що свідчили їх щирі погляди та усміхнені обличчя. Можливо, з Божої ласки станеться так, що незабаром саме для цих закоханих на теплоході заграє вже весільна музи-

Нинішня поїздка відбулася завдяки наполегливості її організатора першого заступника голови земляцтва, виконавчого директора Тетяни Літошко. Ініціативу Тетяни Андріївни підтримали голова земляцтва Віктор Ткаченко, почесний голова Павло Мисник, заступники голови Володимир Пушкарьов та Олексій Орехович, а також члени Ради Дмитро Волох, Микола Вощевський, Микола Ігнатенко, Воло-

вісти земляцтва Анатолій Собора, Галина Орехович, Марія Царук, Тетяна Череп, Олена Непопенко, Раїса Пальчикова, Валентина Пархоменко, Сергій Ковтун з дружиною Світланою, Микола Белан, Сергій Кудін, Петро Катіман, Олексій Єршов, Анатолій Коваль, Володимир Холодний, Любов Брикова, Тетяна Сня-

ка. Бо ж скільки за 15 років існування Чернігівського земляцтва відзначено прекрасних дат: ювілеїв, весіль, презентацій тощо.

Занурюючись з головою в круговерть життя, кожен з нас пливе на власному кораблі обраним шляхом: долає буревії проблем, перемагає шторми негараздів, вплирається кормою у припливи надій і сподівань, але часом спинається, аби оцінити досягнуте, поділитися власними здобутками, поцікавитися справами інших. І хто краще зрозуміє тебе, як не ті, з ким народився на одній землі, пив воду з однієї криниці, відчалував у дорослість з однієї і тієї ж пристані.

– Кожна наша зустріч, – зазначить під час спілкування з земляками Віктор Ткаченко, – це чергова тема для написання цікавих нарисів чи навіть книг. Адже, не дивлячись на те, що ми так добре за роки існування земляцтва знаємо один одного, весь час відкриваємо для себе щось нове. А ще передаємо набутий досвід і знання молодому поколінню, що дуже важливо. Мені особливо приємно бачити в цьому ініціативному гурті багато молодих облич. Так, ми вже сьогодні будемо завтрашній день нашої рідної України, але ж добудувати будуть саме вони.

– Наша сила в єднанні, – скаже Тетяна Літошко, – в тому, що вміємо так дружно збиратися, аби вирішити нагрілі питання і для того, щоб просто розважитися, відпочити.

Впродовж того дня від представни-

ків Бахмацького, Бобровицького, Городнянського, Ічнянського, Корюківського, Коруївського, Носівського, Прилуцького, Сосницького, Чернігівського та ряду інших відділень, а також молодіжного та ветеранського об'єднань прозвучало немало слухних пропозицій і просто приємних слів. Крім того, чоловіки, як справжні джентльмени, дарували чудові компліменти кожній з присутніх жінок. А ще всі разом співали пісні, народжені та-

вже традиційного збирання сміття, чоловіки ганяли м'яча, пірнали в річку, розважали друзів дотепними жартами, дівчата ж натхненно виплітали віночки із п'яного різнотрав'я. Навіть погода на час цієї зупинки засміялася ніжним сонечком, розігнавши надокучливі дощові хмари. А яким смачним вдався шашлик, приготовлений справжніми професіоналами в цій справі на дніпровському березі.

День не пройшов, а просто пролетів непомітно. Задоволені земляки, обмінюючись приємними враженнями та дякуючи організаторам заходу, вже під вечір роз'їжджалися по домівках. У зустріч, які вже стали традиційними, неодмінно має бути повторення.

Отож ще не раз Дніпром, куди впадає наша зачарована Десна, попливуть від діда-прадіда щирі помислами і душею ті, хто народився на чернігівській прекрасній землі. Бо хорошому роду ніколи не буде переводу. А ми ж не просто друзі-земляки, а одна велика родина.

Тетяна ЧЕРЕП
Фото Сергія КУДІНА,
Олексія ОРЕХОВИЧА,
Віктора ЧЕРНЕНКА

лановитою Сіверщиною. Тут, зокрема, варто відмітити милозвучність і силу голосів Валентини Пархоменко, Дмитра Волоха, Раїси Пальчикової та Василя Тройни.

Найактивніші брали участь у різноманітних конкурсах, за що отримували пам'ятні призи, а зійшовши обідньої пори на берег острова Великого, після

ХРАМ наших душ

Подібного древня Жукля не бачила, мабуть, упродовж багатьох останніх десятиліть. І це не одну історичну подію, а нині поступово втрачає людей через бездуховність та відсутність гідної роботи, що майже не чує дитячих веселих голосів біля класичної давньої школи, зі стін котрої вийшли свого часу сотні відомих людей.

Та вони, як виявилось, ніколи не забували про своє пракоріння, і це стало зрозумілим у суботній та недільний дні перед святом Петра й Павла, коли в епіцентрі події опинився Свято-Покровський трипрестольний храм, якому виповнилося сто років. На його поважний ювілей прибули колишні жукляни з Білорусії й Росії, Литви й Латвії, а передусім із різних куточків України.

Треба було відчути, з яким хвилюванням сотні людей збиралися зранку біля церкви-ювіляра, як простували вони хресною ходою слідом за місцевим отцем Романом та священниками з Чернігова, настоятелем храму Михайла й Федора отцем Олегом, настоятелем П'ятницької церкви отцем Романом старою сільською вулицею до колишнього цвинтаря біля колишнього ж храму Різдва Богородиці, де покояться сім священників. На жаль, могили ті затоптали в часи тотального атеїзму. Але київські жукляни з нашого земляцтва під час суботників привели територію до належного вигляду, насипали високу спільну могилу і встановили на ній хрест та гранітну плиту з прізвищами всіх достойників

церкви. Ці пам'ятні знаки й були освячені гідним чином. А далі ця місія продовжилася на сільському цвинтарі молебном за упокій душ 239 мешканців села, за активної участі яких було возведено храм у 1911–1914 роках. Вони були згадані поіменно всі, і звучало це як покута сучасників перед пам'яттю творців історії, як заперука того, що ніколи, всупереч будь-яким заборонам згори, люди не дозволять забути добрі справи своїх попередників. Всенародна історія починається з історії окремих людей, і це розуміли гості небувалого свята.

Ім часом було важко упізнати одне одного – бо пролягли поміж їх пам'яттю і довгі роки, і такі ж відстані. Василь Устименко із Запорізької області не бачив свого однокласника Михайла Бондаренка, що прибув із білоруського Мозиря, з 1951 року. Довго гомоніли подруги повоєнних років харків'янка Лідія Прохоренко та Мотрона Устименко з Києва. А там уже цілий гурт зібрався в затінку столітніх дерев. І пливли над усім гамірним селом церковні дзвони – то місцевий умілець Сашко витинав урочисті мелодії, підносячи людські душі до небес. Чи міг передбачити подібне відродження духовності славний генерал Микола Комстадіус, творець унікального собору на терені власного села? Мабуть, таки передбачав, вірячи в незнищенність українського народу, бо інакше б просто промарнував великі кошти на забави та й пішов у небуття. Чи не добрий це урок усім тим олігархам та підпанкам меншого калібру, що в сучасному суспільстві дбають лише про власні статки, забуваючи, що на той світ нічого з собою не забереш, а осока недоброї пам'яті проб'ється навіть крізь гранітні саркофаги? Мабуть, марна ж із поміщиком шведського походження стільки років дружив сам видатний історик Дмитро Яворницький...

А в неділю здавалося, що доволу ювіляра-храму весь світ прагнув зібратися. Чи не вдосвіта директор історичного музею з командою примчало з Корюківки й швидко

налагодили апаратуру для трансляції літургії з церкви. І добре вчинили, бо чимала частина сільчан згодом отаборилася попід стінами, ледве встигнувши поставити й свою свічку до обраної ікони. Вони отримали можливість, сидячи на лавах у затінку дерев, слухати святокову літургію, яку мав відбутися сам єпископ Чернігівський і Ніжинський владика Іларіон, що вже встиг захити доброї слави в глибинному поліському селі.

А ось і він у супроводі священників та цілого кафедрального хору Катерининського собору з Чернігова на чолі з великим майстром своєї справи Миколою Борщем. Гостей зустрічали біля центрального входу в церкву отець Роман і староста парафіяльної десятички Микола Давиденко, голова сільської громади Віктор Мороз і заступник голови Корюківської райдержадміністрації Іван Бузак, одні з організаторів ювілейного свята представники столичного Чернігівського земляцтва Василь Устименко, Ольга Сирова, Ілля Борисенко, Анатолій Букреев, Іван Єсипенко, Василь Тройна, Василь Розстальний, Тетяна Микитенко.

Добрих дві години під зводами храму тривала урочиста літургія в супроводі кафедрального хору та місцевих півчих під орудою Марії Архипенко. Чудова акустика окриляла кожне слово молитов, і люди були охоплені незборимою силою єднання душ, і поверталася віра в те, що Жукля буде жити на землі доти, доки випростуватимуться в небеса високі стіни храму.

Затим із вітальним словом до жуклян звернувся владика Іларіон, заодно вручивши одному з найактивніших учасників відродження й оновлення храму Василю Устименку орден Архістратига Михайла та почесні церковні грамоти жуклянам і вихідцям із села. Іван Бузак теж приєднався до святкового дійства словом та врученням нагород від районної влади. Була доречною й телеграма від патріарха українських краєзнавців академіка НАНУ, Героя України Петра Тронька, який не так давно вручав премію ім. Д. Яворницького за книгу "Жукля" нашому В. Устименкові. А сам Василь Євдокимович був і цього разу в центрі уваги всіх земляків. Так, за його пропозицією громада села ухвалила перейменувати центральну вулицю і надати їй ім'я М. Комстадіуса. А згодом поважний гість опинився у вирі земляків, які забажали отримати з рук автора книгу "Звезди свій храм", що віднині стала раритетом історії не лише рідного йому села, а й фактом культурного й церковного життя України...

Мабуть, про це теж скажуть своє слово приїжджі журналісти з Чернігова та Корюківки, свою думку висловить у облдержадміністрації й відповідальний її працівник Дмитро Никоненко. Як і про те, що в ті дні знайшла пов-

не підтвердження думка, що згуртований народ нікому не вдасться знищити. З таким відчуттям довго раділа Жукля, ділячися з гостями хлібом-сіллю. Мов позбулася тривожних проблем безробіття, заховавшись у дрімучих лісах, як і в далекому 1628 році, коли вперше завітав до 27 осідлих сімей і збудував їм церкву та церковно-приходську школу Данило Апостол. Коли то було, але уроків

минулого, здається, багато хто не бере до уваги. Бо чому тоді нинішні жукляни ось уже понад чотири місяці в безнадії чекають, коли з радіоприймачів долине до них замість шипіння бодай голос корюківського начальства. А напередодні великого свята, як інформували жукляни, і телефонний зв'язок із світом відірвали. Ні тобі, ні від тебе мені... То про яку увагу до села можна говорити нині, і на який

багатий хліб можна сподіватися, духовно морячи останніх із могікан землеробського роду? Гірко говорити про це, але собори духовності зводяться лише на правді, інакше їх чекатиме доля тисяч храмів, знесених з лиця землі беручими попередниками.

Насамкінець хочеться наголосити на особливій участі у вшануванні столітнього храму-красеня активістів нашого земляцтва. Раніше саме вони подарували церкві багато предметів церковного начиння, зокрема, Євген Авраменко з Корюківського відділення вирізав на вільховій дошці ікону Покрови Пресвятої Богородиці. Довелося їм неодноразово самим вирішувати ювілейні питання, аж до найдрібніших організаційних справ. Що ж, рано чи пізно такі неординарні події мусять консолідувати народ, а не розбивати на всілякі політичні потічки, які без народних джерел рано чи пізно всохнуть. А храми наших душ стоять вічно!

В. ОЗЕРОВ
Фото Ольги СИРОВОЇ

З ЮВІЛЕЄМ, славний наш земляче!

12 липня 2011 року видатний вчений Віктор Баженов відзначав 70-річний ювілей.

Народився Віктор Андрійович в чарівному містечку Городня, про яке його земляк, відомий український поет Абрам Кацнельсон писав:

В Городню їду знов

(хтось каже "Городня").

Яка ти дорога, мала на карті цятка!

– Рідня там є? – пита

в автобусі дівчатко.

– Та городнянці всі, – кажу, –

моя рідня.

І зігріває знов мене звучання назв

З дитинства знаних сіл: і Смичин,

і Дубровне.

Таке усе моє, таке близьке і кровне...

Земля, де народивсь,

в душі навік у нас.

Закінчив Київський інженерно-будівельний інститут, аспірантуру цього закладу.

Працював у Київському політехнічному інституті, Мінвузі УРСР, одночасно викладав у Київському національ-

Віктор Андрійович автор і співавтор 460 наукових праць, серед яких

ному університеті будівництва і архітектури, де працює й нині першим проректором, завідувачем кафедри будівельної механіки, директором Науково-дослідного інституту будівельної механіки. Він доктор технічних наук, професор, академік Академії педагогічних наук України.

урядовці, друзі, колеги, земляки. Від Городнянського регіонального відділення Чернігівського земляцтва та керівників району його сердечно і щиро привітали Петро Назимко – керівник відділення, Микола Богдан – його заступник, Андрій Богдан – міський голова.

В атмосфері радості й тепла звучали палкі побажання, піднімалися келихи вина за здоров'я висококваліфікованого фахівця, керівника високого рангу, талановитого вченого та педагога Віктора Андрійовича Баженова.

17 монографій, 15 підручників і навчальних посібників.

Його вагомий внесок у справу професійного становлення та виховання молодого покоління, наукові розробки оцінено високими урядовими нагородами, присвоєнням почесного звання Заслужений діяч науки і техніки України, він двічі лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, відмінник освіти України.

Палко вітали його

Усі намагалися подарувати подарунками, найяскравішими з яких стали вітання від городнянців, які піднесли корзину білих грибів, відерце ягід і чудову, оригінальну картину городнянського художника. "Київські"

земляки подарували щойно видані дві книги "Край, мій рідний край!..", "Городня", підготовлені за активної участі керівників городнянського осередку та їх фінансуванні. Книги містять розповіді про видатних людей Городнянщини. Поряд з такими величними постатями, як народні художники України і СРСР О. Лопухов, Й. Серебряний, літератор А. Кацнельсон, народний артист України і СРСР Ю. Мажуга, гідно вписане ім'я Віктора Баженова.

Такий наш відомий земляк, увічнений людською шаною.

Петро НАЗИМКО,

Фото старшого фотографа
Національного університету
В. ЧЕРНЕНКА

Пам'ять не потонула

Минулого року відбулася незвичайна зустріч земляків у межиріччі Десни, Дніпра й Прип'яті, в історичному куточку української землі, який, на превеликий жаль, позначений печаллю, – сорок сім років тому керівні нелюди виселили з древніх прагняжих сіл Старий і Новий Глибів понад 4 тисячі мешканців, вирішивши пустити під води штучного Київського моря їх вікове минуле.

Пішли під гнилу воду навіть могили предків у Старому Глибові, а от молодшому побратимові пощастило – більшість села зруйнували та й залишили напризволяще на суші, як знак біди, знак державного безголів'я.

Та глибівчани виявилися не манкуртами, при добрій священній пам'яті, яка й повертає їх час від часу на рідну Козелеччину, дух історії стукає в їхні серця. А історія ж обох сіл справді значна. Так, Старий Глибів, вірніше, первісне поселення існувало ще в язичницькі часи. Його назва по-тайно живе в промовистій місцевій топонімії – так, на картах кінця XIX століття відбиті назви урочищ Лутмир, Перлєсань. Може, і село мало подібну первісну назву. Принаймні, воно вже мало свою історію, коли володів ним князь Ярополк Ізяславович, коли його донька Анастасія в XII столітті подарувала свою маєтність Києво-Печерській Лаврі. Щирі піски не сприяли розвитку землеробства, зате які тут були заплавні луки, скільки риби водилося в ріках і затоках, якими ягодами та грибами пишалися ліси! На жаль, все це відібрано в людей, а самих їх розкидано кого в Київ, кого в села Броварського й Козелецького районів...

Та клич пам'яті перемогти нелегко, особливо коли живе він у серцях справжніх патріотів. Так і відбулося перше зрушення глибівчан минулого року, коли члени столичного Чернігівського земляцтва зібралися через кілька десятиліть біля підмурків знищеного сільського клубу й згодом установили там хреста. Можливо, саме ця подія надихнула краєзнавців Анатолія Пенського та Володимира Гузія на створення оригінальної дослідницької книжки "Два Глибови". Цього ж літа стихійна ностальгія

продовжувала набирати осмисленої програмовості у збереженні та відродженні історичного куточка нашої багатостраждальної землі. Що ж, якщо державним сановникам ніколи займатися духовними праосновами, в цю справу впрягаються люди високого громадянського

на землі, що знала ще кроки княжих дружин і чернецької братії, браталися глибівці різних поколінь – від ветеранів, які колись зі сльозами на очах прощалися з рідними дворищами, до їх безтурботних внуків, яким судилося інша доля. Нарешті вся увага гурту зосереджується на настоятелі Косаківської церкви отці Павлові (Ластовцю), який освятив умовний наріжний камінь каплиці та провів біля хреста заупокійний молебень у пам'ять вихідців із сіл, померлих упродовж останнього року. Що ж, розвіяні вітром недолі, глибівчани мають тепер де пом'янути своїх родаків. І якби могла озватися дзвонами знищена водами дивовижна дерев'яна Свято-Михайлівська церква, вона б розбудила холодні небеса над неіснуючим Старим Глибовим. Що ж, можливо, вона постане колись серед розлогих лугов, аби згуртувати нових жителів цього краю.

рівня, на яких таке багате наше земляцтво.

Цього разу на березі штучної водойми зібралося близько сотні колишніх глибівчан. Добре довелося попрацювати ініціаторам зібрання братам Володимиру та Віталію Йовенкам, Анатолію та Миколі Слуговинам, Іванові та Володимиру Олійникам, Миколі Музиченку і Григорію Цибі – адже нелегко зібрати докупи розкиданих по всіх усядах односельців, а ще ж і програму зустрічі розробити. Певна річ, духовним осердям події мало стати освячення початку будівництва каплички неподалік від пам'ятного хреста...

І ось, незважаючи на дощову негodu, яка проте на деякий час змилювала, ся й перестала випробовувати терпіння, по буйних травах, по ледве помітних путівцях почали стягуватися автомобілі. Десь віддалік гойдалася вода, під якою покоїлися давно забуті підмурки хат і пні колишніх садів, ще далі губилися за дощами древні Остер і Чорнобиль, а тут,

А поки що звучали виступи ініціатора щорічних зібрань глибівців Володимира Йовенка та Івана Олійника, редактора районної газети Анатолія Пенського, який передав вітання від Козелецької влади. Тут же була розгорнута фотовиставка В. Квітка та С. Вірченка про минулорічну зустріч, а бажаючи придбали книгу "Два Глибови". А якими хвилюючими були зустрічі окремих глибівчан, які не бачилися по кілька десятиріч! Ні, заради таких подій варто було полишити родинні клопоти та й гайнути в молодість.

Подібні ініціативи поки що поодинокі в нашому сьогоднішньому, триває боротьба на виживання, яка витісняє з голови будь-які високі ідеї. Але й вони засвідчують пробудження національної пам'яті, без якої не те що збудувати державу вищого гатунку, а й зберегти рештки минулої слави не вдасться. І нинішні глибівчани доводять це власними діями.

Володимир ЙОВЕНКО

Перлина Сіверського краю

У Борзні відбулося урочисте свято "Відлуння таланту Олександра Саєнка" у рамках програми відзначення п'ятнадцятої річниці державного художньо-меморіального музею його імені, який не лише активно веде науково-дослідницьку, збиральницьку, патріотично-виховну роботу, а й здійснює широку презентацію мистецької спадщини художника.

Важливу роль у цьому, безперечно, відіграють професійний колектив на чолі з директором Ніною Храпач, місцева влада, а також почесне коло свідомих українців – добродійників, серед яких достойна родина Проценків – Олег, Вячеслав, Тарас та Юрій.

За участі колективу музею вийшли у світ книги – "Олександр Саєнко: до становлення і розвитку українського монументально-декоративного мистецтва ХХ століття", "Олександр Саєнко: мистецька спадщина і сучасність", путівник по музею.

Щорічно в музеї-садибі відбуваються урочисті свята, присвячені пам'яті митця, на які збираються численні гості з різних куточків України, зарубіжжя, творча інтелігенція, працівники багатьох музеїв.

Ось і свято п'ятнадцятилітньої діяльності музею розпочалося з огляду прибулими гостями і борзнянцями меморіальної експозиції, розповіді про творчий і життєвий шлях Олександра Саєнка, ознайомлення з парком садиби та скульптурними композиціями "Козак Мамай" (скульптор М.Зігура), "Дівчина пасе віви" (Є.Зігура) та "Вірність" (Є.Троценко).

Урочистості через дощову погоду продовжувались у районному Будинку культури. У вітальному слові заступника голови районної держадміністрації з гуманітарних

питань Людмили Косенко пролунали слова високої оцінки діяльності музею, вдячності колективу за активну працю на ниві збереження й популяризації творчості видатного українського художника Олександра Саєнка, а також запевнення у продовженні плідної співпраці з музеєм, вирішенні всіх питань, які виникають у його роботі. Начальник відділу культури і туризму Борзнянської держадміністрації Олександр Кашперко наголосив на важливій ролі у становленні музею підтримки й безпосередньої допомоги родини художника та меценатів. Ніна Храпач окреслила основні віхи поступу багаторічної діяльності, висловила вдячність тим, хто підтримує музей, і колективу, відданому своїй справі.

Унікальний мистецький шлях Олександра Саєнка, самобутні й неперевершені здобутки художника, мистецькі традиції роду у творчості наступних поколінь, а також діяльність благодійної мистецької студії імені Олександра Саєнка для глухонімих дітей і сиріт в Києві – філії музею Олександра Саєнка, де мистецтво художника плекають й наслідують, а знання й досвід юним вихованцям передають донька і онука Леся Майданець-Саєнко, були основним лейтмотивом виступів: Миколи Шкурка – голови наглядової ради Благодійного фонду "Ніжен", члена правління МБФ "Фонд Олександра Саєнка" Світлани Соценко, громадської діячки Євгенії Романенко, начальника управління Генштабу Міністерства оборони України полковника Анатолія Баргилевича. Чудовим змістовно-емоційним камертоном свята стала програма, здійснена ведучими Аллою Кривець, Ніною Топчій та дивовижни-

ми вокалістами – виконавцями української сучасної пісні Олександром Кашперком, Оленою Фесенко та Романом Кізіюном.

Кульмінацією ювілейного свята стала акція дарування музею творів юних художників. Був оприлюднений вітальний лист ректора Київської дитячої академії мистецтв професора Михайла Івановича Чембержі.

Акт передачі творів юних художників здійснила директор виставкового центру академії Ірина Саєнко. При цьому вона поділилася своїми роздумами про педагогічні засади мистецького виховання дітей, умови проведення конкурсу і відбору кращих робіт, представила твори на художній виставці.

До музейної колекції також були передані в дарунок сім творів вихованців-дітей з вадами слуху мистецької студії Олександра Саєнка в Києві. Серед них керамічна скульптура "Млин" – сучасна інтерпретація твору-мозаїки соломю "Вітряк" Олександра Саєнка, виконана правнуком Олександром і особисто передана ним до музею.

Твори, що поповнили колекцію музею, сприятимуть вихованню молодого покоління у пошані й любові до національної мистецької спадщини, мистецьких здобутків О. Саєнка.

Кінофільми "Олександр Саєнко" та "Новели старого саду" про творчість Олександра Саєнка, 100 книг мистецької тематики

з бібліотеки художника, а також розроблений сайт Музею – www.sayenko-museum.com.ua, www.sayenko-art.com (дизайнер Антон Мамай) та комп'ютер для встановлення зв'язків зі світом, подаровані Міжнародним благодійним фондом "Фонд Олександра Саєнка" і щирим шанувальником творчості митця – земляком Михайлом Гребеником, сприятимуть широкій презентації музейної діяльності.

Традиційно на святі йшла мова й про подальші плани розвитку музею, його популяризації, залучення широкого кола відвідувачів. Серед них варто зосередити увагу на розробці проектної документації та будівництві на території музею виставкового залу для проведення мистецьких акцій з приміщеннями для фондів, які постійно поповнюються новими експонатами, включенні відвідування музею до туристичних маршрутів, встановленні рекламних щитів на трасі Київ-Москва, виданні фундаментальних книг: "Олександр Саєнко: Шевченкіана" та "Український килим у творчості родини Саєнків", путівника музею та репродукції творів Олександра Саєнка, що розширять уявлення про масштабність постаті художника в українському і світовому контексті.

Тож дбаймо про збереження національної спадщини, пошанування творців духовних скарбів й українські традиції добродійності!

Ніна САЄНКО,
засновник музею Олександра Саєнка,
заслужений діяч мистецтв України

Поповнення

Український фонд культури, здійснюючи програму "Пам'ять", спрямовану, зокрема, на відродження несправедливо призабутих чи свідомо ігнорованих системою багатьох діячів української історії, науки і культури, у 1990 році заснував Міжнародну премію, освячену іменем одного із найвидатніших українських письменників ХХ століття, художника, державного і політичного діяча – Винниченка Володимира Кириловича (1880–1951 рр.). Премія присуджується за вагомі досягнення в літературі й мистецтві та за благодійницьку діяльність.

Винниченківських лауреатів

За час існування цієї престижної відзнаки її лауреатами стали близько семидесяти вітчизняних і зарубіжних діячів культури, науки та доброчинців, зокрема, із Канади, США, Росії, Австрії, Великобританії, Сирії, Югославії, Польщі.

В Українському фонді культури, до дня народження В. К. Винниченка, відбулося урочисте вручення премії його імені за 2011 рік. Лауреатами стали: поет, прозаїк Леонід Горlach (Коваленко) – за історичні романи у віршах "Козак Мамай" та "Іван Мазепа", публіцист і прозаїк Віктор Логачов (м. Донецьк) – за роман "Права і винуваті", журналіст Дмитро Веденєєв та історик Сергій Шевченко – співавтори книжки "Розвіяні міфи. Історичні нариси і статті".

Сіверяни мають пишатися, що когорта Винниченківських лауреатів поповнюється їх земляками. До лауреатів попередніх років поета, доброчинця Дмитра Іванова та науковця, видавця й доброчинця Володимира Воробєя цьогоріч додалося ім'я славного поета Леоніда Горлача.

При врученні премії голова Українського фонду культури, поет, академік Борис Олійник зазначив, що у творчому набутку Леоніда Горлача багато книг поезій, прози, публіцистики, а особливе місце в його творчості посідають епічні твори, серед яких поема "Ніч у Вишгороді", віршовані романи "Перст Аскольда", "Слов'янський острів", "Чисте поле". Нині він увінчується за віршовані романи "Мамай" та "Мазепа". Поет один із небагатьох, хто нині успішно працює у жанрі історичного віршованого роману, його творчість заслуговує найпрестижніших відзнак.

Поет, публіцист, заслужений діяч мистецтв України Михайло Шевченко наголосив, що Леонід Горlach – визнаний поет-лірик, знавець української історії. Його перу належить понад сорок книг поезій класичного напрямку, який вимагає глибокої філософії, точної образної системи, ритмомелодики і, безперечно, роботи душі. Саме в такому "робочому режимі" написані романи "Мамай" та "Мазепа". В них автор змальовував вічний порив народу до справедливості, рівності, свободи, самоутвердження і державності.

Ці твори мають особливе значення для формування позиції українського суспільства в епоху, коли на терези "бути чи не бути" поставлена і наша національна ідея, і сама Україна. Бути! Так утверджує автор.

У своїх творах останніх років Леонід Горlach надає велику увагу негативним процесам, що відбуваються в нашому суспільстві. Зокрема, у збірці "Слід копита" він з боєм відзначає, що Україна, здобувши незалежність, нині потрапила в пазурі новітніх нуворішів, які обікрали довірливий і чесний народ. Ось рядки із твору "Резолюція олігархів":

**Дамо їм сухарів, щоб не сконали,
Як будуть перти жилами плуги.
Самі ж поїдем обживать канари**

Чи інші високосні береги. . .

**Збудуємо ж собі свою державу
і заживем у ній, немов боги.**

**А як народ згадає давню славу –
його Європам спустим за борги.**

В той же час поет оптимістично сподівається:

**Терплячі ми, та є в нас сила люта,
Коли себе прийдеться боронить. . .**

**Тоді й Дніпро розкутий засміється,
розірве греблі, як старий кожух.**

**Минає ніч. От – от народ проснеться,
в собі відчувши гайдамацький дух.**

**Це мій народ, розсіяний по світу,
обкрадений своїм донага,
усе ж таки чекає плоду з квіту,
який в душі потайно зберіга.**

Леонід Горlach – тонкий, душевний, щирий поет-лірик, творець глибоких, неповторних образів, що западають в душу читачів, знаходять відголос, викликають сердечну вдячність творцеві. Він ніжно чутливий до людей і природи. Ось чудові рядки із твору "Травневий дощ цвіте у трави":

**Ти йдеш у сад. Там місяць тане,
Цвітуть на вишнях солов'ї.**

**І сяйво юності духмяне
на коси падає твої.**

Або ще про принади природи у вірші "Березова весна":

Бузкове небо між беріз.

Гуде гайок від соку.

**Не надивлюся я без сліз
на просторінь високу.**

Уже ранні поезії Леоніда Горлача полюбилися молоді, йому була присуджена Республіканська комсомольська премія ім. М. Островського, потім поет був увінчаний лаврами Міжнародної премії ім. Г. Сковороди, Всеукраїнської премії ім. І. Неچужа – Левицького, Чернігівської обласної премії ім. М. Коцюбинського, премії ім. А.Малишка, нині він удостоєний Міжнародної премії ім. В. Винниченка, і, як говорилося при врученні, дай Бог не останньої.

Присутні в залі палко вітали поета. Колега Петро Осадчук зробив це у віршованій формі, музично – вокальне привітання лауреатам подарували заслужена артистка України Валентина Матюшенко, музикант-віртуоз на народних інструментах Борис Матвійчук, вокальний дует "Росичі" у складі Анатолія Лаврінчука та Антона Дацуніка.

Додаємо прекрасній людині й чудовому поету Леоніду Горlachу наші побажання – козацького здоров'я і нових творчих звершень.

Дмитро ЯНКО

Кажуть, що талант – це благодать від Бога. Тільки благодать ця дарується не кожному, а тій людині, яка народжується з іскрою Божою у душі і здібна оживити навколишній світ таїною свого обдарування.
Декому здається, що художня творчість це якась віддишка – вийшов у квітуче поле, взяв пензля чи олівця і... сотворив дивний шедевр. Але справжнє мистецтво, як і поезія, це велика таїна і цілодобова каторжна робота, на яку прирікає людину талант.
А ще треба в душі мати величезну силу добра і любові, вірно служити рідній землі і неньці – Україні.

Зелена планета Григорія Шкребеля

Саме в цьому, напевно, і секрет творчого успіху нашого земляка, мого давнього друга і побратима, відомого пейзажиста Григорія Шкребеля, що відзначає свій 65-й ювілей.

...У його майстерні, а художник творить у просторій сільській хаті Червоних Партизан на Носівщині, відразу відчуваєш надзвичайну ауру доброти і людяності. Ніби незримі промені ллються з художніх полотен, які стоять і висять у світлиці, переливаючись різнобарвною веселкою і дивуючи око божественною красою української природи.

Якось під час виставки у Київському Палаці спорту наша миловидна землячка

захоплена сказала: "Живопис Григорія Шкребеля – то вітаміни для очей. Його пейзажі осяяні якимось незвичайним світлом. Вони лікують не тільки очі, а й душу..."

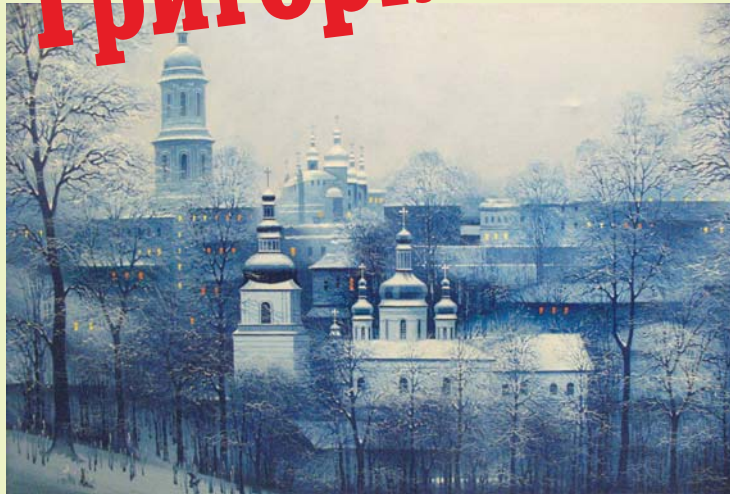
Дійсно, краще не скажеш. На полотнах Григорія Шкребеля панує торжество кольору, в них така концентрація барв, настрою, любові, що здається – ти попав у казковий світ зеленої планети.

Особливо приваблюють глядачів картини "Золота осінь", "Розцвів бузок біля хати", "Весняна райдуга", "Річка мого дитинства", "Зимова рапсодія" та інші. Глибоко зворушує райський куточок Панського лісу на околиці рідних Червоних Партизан, або Володькової дівиці, як раніше називали наше село. На зелений бережок, осяяний вранішнім сонцем, ніби веселі дівчатка – білявки, вибігли молоді берізки і заворожено задивились у тихе річкове плесо...

Вражають насичені кольори жовтий, голубий, червоний, особливо багато на картинах Шкребеля зеленого. Мені подумалось, що талановитий художник-пейзажист дійсно ніби створив свою зелену планету, де благоденствує краса природи, осяяна животворящим центром серця. Про це чудового сказав наш земляк поет Леонід Горlach:

**"Творити світ!
Творити в нім себе!
Бо світ і ти –
Одне ростуче тіло..."**

Кожна з картин Григорія Шкребеля – вікно у світ і водночас

дзеркало, у якому на віки зберігся чарівний куточок нашого краю. Боляче про це говорити, але на наших очах безжалісно гине рідна природа, то ж Григорій Павлович поспішає зберегти її на своїх полотнах – нехай далекі нащадки знають, яка красива і багата наша Україна.

Надовго зупиняюсь перед картиною "Золоті дзвони Печерської Лаври". Над древнім голубонем Києвом, як золотоголові лебеді, пливають величні бані божественних храмів на Дні-

провських зелених пагорбах, під їх животворним сяйвом оновлюється земля, оживають людські душі.

Поряд невелика картина "Перед Різдом Христовим". Радує серце запорошена снігом зимова дорога, що веде до самотньої лісової хатинки з привітними віконцями, у яких виблискують полум'яні вогники з добре нагрітої печі...

Ось тут, поряд, біля такої ж сільської печі, пораяється ненька Григорія – Марія Родіонівна, невисока, худенька, гостинна. Незважаючи на 91 рік, вона ні хвилини не посидить без діла. Мати, як та сива чайка, пережила голодомори, війну, майже тридцять років тяжко працювала на колгоспному полі. Разом з батьком Павлом Кириловичем виховали чотирьох синів. Саме батьки дали своїм дітям бачення світу – прекрасного, живого, загадкового. Бо і молодший брат Григорія – Василь, що, на превеликий жаль, так рано відійшов за небесну межу, теж з дитинства захоплювався малярством.

І нині, зібравшись з земляками у дружньому колі, Шкребель часто згадує дитинство. Голодне, холодне, босоніге... І свої батьків, які часто зимовими вечорами з гордістю розповідали про свій родовід, бо коріння Шкребелів сягає сивої давнини і має цікаву історію.

– Мій прадід Самійло, – з гордістю згадує Григорій Шкребель, – був вільним селянином, споряджав фури в Крим по сіль. Як приставали воли, прадід брав під руки 50-кілограмові мішки з сіллю і йшов попереду обозу. На Покровському ярмарку в Ніжині він був єдиним, хто не побоювався змагатися

з ведмедем і подолав його. За це був нагороджений царським рублем, що було тоді дуже високою і цінною відзнакою для простого селянина. Ця реліквія до цих пір зберігається в колекції моєї родини. Відзначався силою і хоробрістю дід Кирило, який служив матросом на Балтійському флоті. За участь у революційних подіях 1905 року в Кронштадті був засуджений до двох років ув'язнення. Після звільнення повернувся в рідне село, де брав активну участь у налагодженні нового життя.

Пишається Григорій і своїм батьком Павлом Кириловичем, який був одним із перших трактористів на селі. У Велику Вітчизняну став розвідником. У боях під Курськом був тяжко поранений, повернувся інвалідом 3-ї групи. Працював у рідному колгоспі механізатором, нагороджений двома орденами та медалями. На жаль, декілька років тому батько відійшов у вічність, але залишив по собі добру пам'ять для синів і внуків.

Достойно продовжував династію захисників Вітчизни і Григорій Шкребель, який вибрав військову професію. Після строкової служби у Групі радянських військ у Німеччині сержанта Шкребеля, як кращого комсомольського активіста, рекомендували вчитися у Вищому військово-політичному училищі. Через чотири роки з червоним дипломом у кишені і двома зірочками на погонах Григорій поїхав служити на Кавказ. Азербайджан, Грузія, Вірменія, Нахічевань... Особливо запам'яталися трагічні події у грудні 1988 року під час землетрусу у Спітаку.

– У ті скорботні часи, – згадує Григорій Шкребель, – ми не відчували втоми, напували, годували осиротілих дітей і дорослих. Разом з командиром полку Цветковим Віктором Арсентійовичем (я був його заступником) успішно вирішували всі найскладніші питання служби, з часом за сумлінну роботу нас було призначено на вищі посади. А ще на моєму життєвому шляху був Нагірний Карабах, Цхинвалі. Тяжко згадувати про ті жорстокі і важкі часи...

За 25 років військової служби було дуже багато хорошого, траплялися і надзвичайні ситуації, коли доводилося ризикувати життям. В той складний час він завжди згадував рідну Україну і батьківську хату.

Після звільнення у запас полковник Шкре-

бель повернувся в рідну Україну. Постало питання, що робити, чим займатись? І от у 45 років він торкнувся пензлем полотна. І життя наповнилося новим глибоким змістом.

Звичайно, велика заслуга в цьому родині, особливо коханої дружини Ольги Іванівни, синів-соколів Тараса та Олександра, які теж вибрали військову професію.

Григорій Павлович з гордістю говорить, що сім'я – це його фортеця. Бо коли у тяжкі хвилини є підтримка близьких людей, тоді в тебе виростають крила, ти волієш щось зробити, щоб віддячити цим людям, відповісти теплом на тепло.

– Сім'я – це і мій тил, – розповідає Григорій Шкребель, – тут мене зустрічають і звіди я їду у "бойовий" наступ. Бій, звичайно, відбувається в майстерні – наодинці з полотном. Приступати до картини у стані буденної заклопотаності немає сенсу, бо творчість вимагає повної творчої віддачі. Як військо-

ва людина скажу – без цього перемога неможлива. А це щодня треба знаходити щось нове, хоча мною написано сотні картин, ні одна з них не схожа на попередні. Я завжди з трепетом підхожу до білого полотна і щоразу це – відкриття світу...

Можливо, і в цьому феномені успіху Григорія Шкребеля. Його картини сьогодні достойно представлені у приватних колекціях Канади, США, Німеччини, Італії та Росії.

Останнім часом художні полотна нашого земляка прикрасили малярські зібрання президентів України Леоніда Кучми, Віктора Ющенка і Віктора Януковича. Навесні цього року у Москві вийшла книга поезій нашого земляка Володимира Цимбаліста з ілюстраціями Григорія Шкребеля. Що ж, на думку чернігівської земляцької громади, талановитий майстер живопису, академік мистецтва і культури України давно заслужив звання заслуженого художника України.

Григорій Павлович, незважаючи на творче завантаження, активно працює у товаристві земляків-чернігівців. Він щедро, від усього серця дарує картини своїм друзям, підшефним дитячим будинкам і школам, воїнам і ветеранам, допомагає юним художникам рідного села.

Як на мене, то кожна зустріч з Григорієм Павловичем – що свято для душі. Він з роками не тільки не втратив щирого, майже дитинного, майже дитинного,

ного подивування світом, іскрометної радості, а й став ще палкішим життєлюбом та романтиком.

А як він красиво співає українські пісні за дружнім земляцьким столом! Я слухаю його і думаю, що цього завжди усміхненого, товариського козарлюгу з широкою душею не засушили ні військові статuti, ні російськомовне оточення в Радянській армії. Він був і залишається українцем з великої літери, ширим патріотом Вітчизни та вірним сином Чернігівської землі. Бо його життя і його творчість належать українському народові.

Петро МЕДВІДЬ,
заслужений журналіст України,
лауреат премії Михайла Коцюбинського,
полковник у відставці

ЗАБУТТЯ НЕ БУДЕ

Дорогі мої земляки!

Даруйте, що я не називаю усіх поіменно. Я не був в Україні, в Києві, у рідному Чернігові 7 років. Й чим більше часу не бачу рідної землі, тим болючіше відчуваю спустошення душі. Ні, духовно я не спустошений. Я й досі видаю часопис "Соборність", тепер знай в усьому українському світі. Очолюю Спілку українських письменників на Святій землі. Створив некомерційне українське видавництво, видано більше десятка книжок українською мовою. Нічого цього ніколи не було в Ізраїлі, поки в 2004 році я сюди не переїхав. За цю діяльність зазнаю переслідувань. Але це окрема розмова, чому євреї ненавидять Україну, а мене за те, що я її захищаю. Видав чимало книжок. Зараз я лауреат десяти літературних премій.

Як бачите, сумувати мені ніколи. Щойно вийшов 1–2/2011 журнал "Соборність". Яюсь місяць чи більше тому мав телефонну розмову з родичкою з Києва. Сказала, що була на святі Дня Києва й бачила на стенді нашого земляцтва мою світліну. Який же це був для мене радісний подарунок долі! Спасибі вам усім, що мене не забули. Й скажу вам: ті два роки, які я працював у земляцтві, я віддавав йому усього себе. Й мені було легко й радісно працювати, бо всі земляки були такі добрі, такі гарні, такі душевні, що, можливо, це були мої найрадісніші службові часи. Хто зараз очолює земляцтво, не знаю. Не знаю й про справи земляцтва. Будь ласка, розкажіть.

Живемо ми з Марією біля теплого Середземного моря (5 хвилин до моря). Щоправда, моря не бачимо, бо роботи багато. Живемо за рахунок державної допомоги, не "жирно", але й вмерти не можна. Наче коротко сказав головне. Якщо хто з наших знайомих земляків хоче приїхати до нас відпочити біля моря – будь ласка, запрошуємо. Обіцяти нічого не можу, ми живемо у двокімнатній квартирі. Але друзів на вулиці не залишимо. Віза зараз не потрібна – безвізовий режим Україна-Ізраїль. Купити квиток й вперед. Температура повітря тримається 27–28 градусів, така сама зараз й температура води у морі.

Хоч вірте, хоч ні – поспілкувався з вами й настрої мій покращав. Спасибі всім вам. Щастя усім. Усіх вітаємо з Марією.

Щиро ваш
Олександр ДЕКО

Трагічні для Червоної армії перші місяці війни 1941–1945 років. Моторизовані армії німецьких дивізій, ламаючи двобічний опір наших військ, стрімко досягають оперативного успіху на фронтах в Білорусії, Прибалтиці, Україні. Вже 3-го липня німці в Мінську, а 11-го вийшли на рубіж річки Ірпінь – поблизу Києва. Смертельна небезпека нависла над країною. А зовсім недавно непогрішими керманічі в Московському зоряному Кремлі запевняли: ворога, який нападе, буде скоро розбито на його території і малою кров'ю. Та не так сталося, як гадалось спочатку.

Втрачаючи величезну кількість живої сили і техніки, ми відступали, залишали рідні міста і села, нажито важкою працею народне добро. Полум'я війни розгоралось з небаченим жадіттям на тисячкілометрових фронтах. Вирувало воно і на плацдармах ідеологічного двобою. А ціна всього – свобода, життя чи смерть. На захист Вітчизни за покликом сумління стало багато наших відомих поетів, письменників, митців. На шпальтах українських видань – "Літературна газета", "Пролетарська правда", "Комуніст", інших, на великих мітингах, на радіо з палким словом, зверненням до народу, виступають Олександр Довженко, Олександр Корнійчук, Микола Бажан, Павло Тичина, Максим Рильський, Володимир Сосюра, Андрій Малишко. Їхнє мужнє мобілізуюче слово – це справжня зброя. У ньому незмірна ненависть до ворога, непохитна віра в народ, синівська відданість Батьківщині.

У своїй "Клятві" М. Бажан заявив: "В нас клятва єдина і воля єдина, / Єдиний в нас клич і порив, / Ніколи, ніколи не буде Вкраїна / Рабою німецьких катів!"

Тоді написав племінки строфи відомого вірша "Ми йдемо на бій!" П. Тичина: "Ти, земле рідная, святая! / Ти, батьківщино любя, золотая! / Це знову напад? З ворогом двобій? / Ми чуем, нене! Ми йдемо на бій."

Спершу вірш був опублікований в "Літературній газеті", а потім він відкривав нову збірку поета, що вийшла у "Радянському письменнику" (Київ-Харків, серпень 1941 року). Саме нею започатковувався випуск "Бібліотеки художньої літератури" (серія "Фронт і Тил").

До воїнів-побратимів закликало звертався Павло Усенко: "В бій кривавий йдучи, не хились, / Землю оком оглянь і клянись, / Щастя, спокій, що мав ти колись, / Пригадай, пригадай і клянись, / Бути вірним навіки клянись! / За Вітчизну, за матір борись!".

Своє мудре прощаче слово виголосив Максим Рильський. Свої твори з воєнної тематики оперативно публікували тоді як члени СПРУ, так і багато тих, хто, можливо, вперше взявся за перо.

У липні-вересні в Україні щоденно розповсюджувалось майже 1,2 млн. примірників республіканських газет, було випущено близько півтисячі назв плакатів, великим тиражем друкувались агітаційні листівки з прозовими і віршованими текстами, малюнками.

Рідне слово адресувалось масовому читачеві. Незмінним залишалась його життєствердна, надихаюча потуга. Воно кликало до звитяги, до Перемоги. Про це ніколи не маємо забувати.

Слово, насичене незламним праведним духом, може бути прикладом і сьогодні. У всенародній боротьбі за національні цінності, проти загрози глобального морочу, здичавіння і знищення.

Слово, насичене незламним праведним духом, може бути прикладом і сьогодні. У всенародній боротьбі за національні цінності, проти загрози глобального морочу, здичавіння і знищення.

Слово, насичене незламним праведним духом, може бути прикладом і сьогодні. У всенародній боротьбі за національні цінності, проти загрози глобального морочу, здичавіння і знищення.

СЛОВО- ЗБРОЯ

Микола ГЛАМАЗДА

Ічнрянські

Якщо поглянути на панораму сучасного культурного життя Чернігівщини, зокрема її літературну складову, то неодмінно відзначиш Ічнрянщину. Є в цьому чарівному закутку щось особливе – не дарма ж із нього у світ широкий вийшло стільки видатних письменників, художників, учених. Не буду знову згадувати всіх тих, хто склав минулу славу цього Богом обраного краю.

джерела духовності

Та, як відомо, навіть найглибші джерела замулюються, коли заростають дикоросом забуття, коли переривається традиція. І в цьому плані ічнрянці виявилися гідними минулої слави. Районне ж літературне об'єднання "Криниця" зуміло згуртувати всіх кращих шанувальників творчості. Так, почавши своє життя в 2003 році з ініціативи невтомного збирача талантів Станіслава Маринчика, воно має у своїх лавах понад 50 літераторів, людей різного віку, уподобань, політичних переконань. А за числом виданих книг із ними напевно можуть позмагатися їх колеги навіть із знаних міст обласного підпорядкування з їх потенціалом. Отож маємо не лише колективну творчу роботу, а й яскраві зразки її діяльності, котрі стають частинкою загальноукраїнського культурного простору.

Об'єднання працює за досить широкою програмою – тут і традиційні творчі звіти його членів, і теоретичні заняття, і участь у різноманітних громадських заходах на теренах району. Зрештою, назвіть бодай один район області, який би мав аж три літературні премії. А в ічнрянці це відзнака імені Василя Чумака (для поетів), Степана Васильченка (для прозаїків) та Василя Плюща (для публіцистів). Такого ж похвального слова заслуговують ічнрянці і як видавці щорічного альманаху "Ічнрянська криниця", який став творчою трибуною місцевих літераторів. Так що, незважаючи на неувагу до сучасної культури з боку влади, Ічнря переживає своєрідний період відродження. Отже, є кому чистити духовні джерела, аби з них пили нектар слова і майбутні покоління.

Неоціненною є участь у духовному житті Ічнрянщини й вихідці із неї, членів нашого столичного земляцтва. Досить згадати бодай добротворця з великої літери Миколу Вошецького, без якого, здається, не відбувається жоден культурний проект. Останнім часом подібним чином діє й відомий літератор і громадський діяч Віталій Шевченко зі своїм славним сімейством. Здається, зовсім недавно почали діяти його Центр громадських ініціатив "Інформаційне суспільство" та Фонд, а вже маємо кілька чудових різножанрових видань про дорогу їм малу

батьківщину. Досить лише згадати чотири-томне фотовидання "Ічнрянщина" Богдани Шевченко, учениці 117-ї гімназії ім. Лесі Українки в Києві, яке за повнотою тематичного насичення і художньою якістю образів не має собі рівних у зоровому краєзнавстві про рідний край. А це ж варто згадати й те, що Фонд Віталія Шевченка встановив власну щорічну премію для учнівської молоді рідного району й не тільки в трьох номінаціях – "Родина", "Ічнрянщина" та "Україна". Вже є перші лауреати, перші публікації творів початківців, є, зрештою, майбутнє ще одного патріотичного змагання талантів.

Цього разу, незважаючи на небувалу

спеку, в Ічні при переповненому залі презентували чергове видання Фонду "Літературно-мистецька Ічнрянщина". Воно, власне, чисто довідкове, це добрий шмат духовної історії сучасної Ічні, підсилений фотоматеріалами та чарівними пейзажами. Подана коротка передмова про мистецьку історію краю, інформація про літоб'єднання "Криниця", короткі портрети лауреатів усіх трьох районних премій. Доречною є й

Літературно-мистецька Ічнрянщина
Імена та здобутки

інформація про конкурс Фонду В. Шевченка та вірші перших дітей-лауреатів з короткими довідками про них. Словом, видання зачепило не лише численних своїх героїв, а й громадськість Ічні. Досить сказати бодай про те, що головуючому на презентації Станіславу Маринчику та його столичному колезі-упоряднику Віталію Шевченку не довелося силоміць витягувати на трибуну охочих виступити – мали слово поетка й вчителька Тетяна Чумака і заступник голови райради, голова комісії з присудження премій Зоя Присяжнюк, директор краєзнавчого музею Вікторія Борщенко й поетка Любова Карпенко, гості із Києва Лариса Гудименко, Ольга Штепа й нинішній чернігівець Іван Буренко, голова міськради Григорій Герасименко, криничани Андрій Чуприна, Віра Галич, Вадим Плошко, Надія Заб'яка, керівник районного радіо Галина Горчинська. Всі були одноставні – книга стала добрим подарунком усім ічнрянцям. А під кінець поет-криничанин Юрій Карпенко отримав з рук головуючого ще й Грамоту з нагоди 50-річчя від дня народження.

Отже, ічнрянська "Криниця" спільно з столичними однодумцями діють, не дають усохнути джерелам духовності. Проте, не були б ми українцями, якби не добавляли ложку дьогтю в бочку меду. Не можемо утриматися, щоб не згадати розкольницьку, суто хуторянську публікацію одного із землячків у газеті "Сіверщина" під назвою "Сумні таємниці ічнрянської "Криниці". Її автор робить спробу практично перекреслити роботу громадського об'єднання всупереч явним фактам, послуговуючись плітками окремих місцевих "геніїв". Що ж, наші національні традиції добре знані у світі. Мене ж збентежило інше – навіть було редакторів обласної газети П. Антоненку подавати весь цей опус В. Баранова та ще й під рубрикою "Скандали"? Адже якщо хто й оскардився в цьому випадку, то лише газета, котра подала сумнівні аргументовані факти.

Презентація згаданої вище книги – ще одне підтвердження небуденної роботи літераторів Ічнрянщини.

Леонід ГОРЛАЧ

Материнський коровай.
Фото Миколи КОМПАНЦЯ

РОДИННЕ ГНІЗДО

*Рідна земле, рідна мати,
Ти – повітря і вода...
Як я можу існувати
Без родинного гнізда?
Хоч давно живу далеко
І буваю рідко там,
Ні в морози, ані в спеку
Рідну землю – не віддам.
Бо вона давно у генах
Поселилась назавжди:
Це – державницькі Знамена
І – розквітнені сади.
Це – стежини Забахмутки,
Материнський коровай
І – весняні незабудки,
І – розкішний урожай.
І тому я їй співаю
Дифірамби кожний день,
Бо ніяк не уявляю
Рідну землю без пісень.
І коли до неї їду,
Радість впевнено жене:
Ніби мати до обіду
Зачекалася мене.
І нервово виглядає,
Чи приїду я, чи ні...
Жаль – її уже немає,
Тому й зжужжмилися дні.
І у нашім ріднім краї
Потьмянішав білий світ...
Та уже напевно знаю:
Буде це – до скону літ.*

Юрій КОЛОМІЄЦЬ

Хліба й видовиш

Гумореска

Людям по природі свої жити без хліба й видовиш ніяк не можна. Подекуди в раціоні головне і не хліб, а, скажімо, рис чи банани – в залежності від місця під сонцем у системі географічних координат.

Видовища в пошані були завжди – до і після Різдва Христового. У древньому Римі особливо шанувалися бої гладіаторів. У середньовічній Європі провалялися спаленням на майданах еретиків і відьом. Сучасну Бразилію не можна уявити без футболу та запальних карнавалів, Німеччину – без пивних фестивалів.

Нас же, українців, хлібом не годуй, а подавай головну національну розвагу – вибори! Любимо ми вибори і президентські, і парламентські, і мерські, і до місцевих рад, і чергові, і дострокові. Свято приходить у кожне місто і кожне село! Бігборди, транспаранти, плакати усіх кольорів райдуги! Феєрверки портретів – яскравих і ситих! Осяяні усмішки, здорові білосніжні зуби. Усі випромінюють оптимізм, впевненість у неминучій власній перемозі, а отже – і в торжестві демократії та соціальної справедливості. Фонтани гуманістичних ідей, захоплюючі обіцянки. Обіцянки, звісно, цяцянки, але ж дурням радість!

Ось і цього разу президентські "перегони" ледь розпочалися, а вже цікаво. У телєвізори – перманентні передвиборні шоу. Детективні політичні сюжети на всіх каналах ТВ. Драматургія шекспірівського рівня! Щодня – захоплюючі подробиці з життя політиків і державних діячів. Про яких тільки не почуєш хабарників, рекетирів, сутенерів, наркоманів, педофілів, убивць. Попереду, мабуть, ще вампіри, канібали, інопланетяни...

На роботу йду пішки – економлю на транспорті (про завершення кризи ще не оголосили, а до зарплати далеко). Зранку першим мене радо зустрічає усміхнений Віктор Федорович з величезного бігборда. Внизу: "Почую кожного".

Звертаюсь до портрета:

– Вікторе Федоровичу! Ау-у!

– Ау-у-у-у! – відлуноє бігборд.

Поки доплентався до роботи, перевірів ще десятків зо три бігбордів. Кожний мене почув і відповів. Тоді ускладнюю експеримент: відвертаюсь убик і повторюю звернення. Чекаю. Довго... А потім таки долинає здалеку, мабуть, аж із самого Межигіря: "Ау-у-у-у!".

А наступне обличчя чергується з бігбордівськими анонімними текстами "Вона працює".

– Юліє Володимирівно! Ну, навіщо така

скромність? Усі ж і так відразу здогадалися, хто "вона". Всі ж добре знають, що працює у нас лише прем'єр. А шахтарі у свої нори на екскурсії лазять, сталевари знічев'я біля мартенів гріються, селяни у полі кайф ловлять, смакуючи чорноземну пілюку.

Присоромлено проходжу повз три десятки повідомлень, що "вона працює". А я, бач, на роботу спізнююся...

Трапляється ще кілька бігбордів з портретом молоді і теж красивої жіночки. Тільки без коси. І напис: "Я переможу. Вона відпочине!". Ага, жіноча солідарність, значить.

Знову бігборди. Смугасті, різнобарвні, без тексту. Подумав, що це тепер так красиво позначають пішохідні переходи. Помилівся – на деяких написано: "Здорові освічені люди", "Продуктивне село", "Боездатна армія". Що це – констатація чи побажання? Нарешті на тлі смугастих "переходів" з'являється і загадковий силует володаря цих висловів в окулярах.

Згадаймо оті перші тексти, без прізвищ і портретів: "Тільки він вартий вашої довіри!", "Тільки він гідний бути президентом!", "Тільки він наведе порядок!" А що то за "він" – здогадайтесь, мов, самі.

Паралельно з виборами народу пропонують ще одну національну забаву – "всенародне" обговорення проекту нової Конституції. Правда, і старої дев'яносто п'ять процентів громадян не читали й не бачили.

Та все ж кортить вставити і свій п'ятак в "обговорення". Пропоную до парламенту обирати не дві, а шість палат! Третю, четверту і п'яту поки що можна залишити у стратегічному резерві, а от шосту (за А. Чеховим) треба таки негайно обирати всенародним голосуванням. Туди можна б делегувати чимало достойних представників від усіх гілок влади, в тому числі і від перших двох палат (не обійшовши, звичайно, й тих, хто голосуватиме за їхнє запровадження).

Народ веселиться, а з хлібом стає все скрутніше. Нічого! Затягнемо паски тугіше – якось виживемо.

То ж усі – на вибори!

А я – на риболовлю. Піймаю золоту рибку і замовлю їй три бажання: щоб у новому парламенті засідали дійсно порядні люди; щоб новий прем'єр дійсно по-чорному працював на свій народ; щоб новообраний Президент не лише словами гарантував, а й ділами своїми забезпечував співвітчизникам нормальне людське життя. І це – насамперед...

Валерій ДЕМЧЕНКО,
заслужений журналіст України

16

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО
Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ
Засновник: товариство
"Чернігівське земляцтво"
в м. Києві

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.

Реєстраційне свідоцтво:
серія KB №5594

Адреса редакції:
01023, Київ, 23, Спортивна площа, 1,
тел. 206-87-12
Електронна пошта:
otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, В.І. Авдєєнко,
Л.Н. Горлач (Коваленко),
І.М. Забіяка, І.Б. Матяш,
П.І. Медвідь, Ю.А. Русанов,
М.М. Ткач, В.В. Пушкар'єв,
В.Є. Устименко, М.І. Халимоненко,
О.А. Шокало.

За достовірність фактів, точність імен та прізвищ, географічних та історичних реалій відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор Леонід Коваленко.
Комп'ютерний набір Леонід Коваленко.

Верстка, дизайн Оксана Кисленко.

Надруковано та зверстано на замовлення товариства "Чернігівське земляцтво" в м. Києві у КП "Редакція журналу "Дім, сад, город".
Тираж 1000.